

ALKOHOL A DEPRESIA

(seminár Psychiatrickej kliniky vo Viedni, 1. 3. 2003)

V rade seminárov, ktoré usporadúva viedenská psychiatrická klinika v marci, už v minulosti odznali rôzne témy vo vzťahu k depresii. Tentoraz sa venovala pozornosť vzťahu alkohol a depresia. Seminár s prehľadom viedol prof. Kasper. Ako prvého rečníka uviedol prof. Soyka z Mníchova.

Soyka sumarizoval aktuálne poznatky z alkoholového výskumu. Zaoberal sa biologickými podkladmi odňatia alkoholu a cravingu. Potom uviedol niektoré epidemiologické údaje, napr. v Nemecku je 1,6 milióna závislých od alkoholu. Prezentoval údaje o komorbidite alkoholovej závislosti a schizofrénie, prípadne afektívnych porúch. V závere svojho príspevku prezentoval výsledky štúdie hodnotiacej štandardnú (prevažne psychoterapeutickú) liečbu alkoholovej závislosti u 102 pacientov z vlastného pracoviska. 24 % malo antisociálnu osobnosť, tí mali aj viac relapsov počas ročného následného sledovania. Naopak pacienti s obsedantnými osobnosťnými črtami (bolo ich 39 %) mali lepšiu prognózu. Po 6 mesiacoch abstinovalo 64 % pôvodného súboru. Po 12 mesiacoch 56 %. Ako zlepšených bolo možné označiť po 6 mesiacoch ďalších 15 %, po 12 mesiacoch 14 %. Relabovalo 21 % pacientov po 6 mesiacoch, po roku 30 %. Teda efekty liečby sú podľa neho neprehliadnuteľné.

Prof. Musalek (A. Proksch Institut Wien) sa venoval vzťahu depresie, anxiety a alkoholu. Prezentoval alkohol ako anxiogénnu látku pri akútnom podaní, ale pri chronickom ako depresogénnu látku. Potom však vcelku nelogicky odvodzoval vznik chronickej závislosti práve z anxiolytického pôsobenia a vytvorenia "diabolského kruhu".

Veľmi zaujímavá bola prednáška prof. Kapfhammera (do 1.3. Mníchov, od 1.3. Graz). Vzťahom alkohol-depresia sa zaoberal z hľadiska konziliárnej psychiatrie. Uviedol zaujímavé epidemiologické dáta. Prezentoval údaje z genetických štúdií. Na záver prezentoval súbor pacientov s hepatopatiou (79 % alkoholická hepatopatia), ktorých konziliárne vyšetrovali pred a po transplantácii pečene (n = 281). Prednášku dokumentoval množstvom detailne štatisticky spracovaných informácií.

Celý seminár uzavrel prof. Kasper príspevkom o medikamentóznej liečbe alkoholovej závislosti a alkoholovej depresie. Najviac pozornosti venoval naltrexonu a akamprosátu. Uviedol, že o naltrexone existuje 10 kontrolovaných štúdií (9 je pozitívnych) a o akamprosáte 21 kontrolovaných štúdií (19 pozitívnych). Prezentoval aj výsledky porovnávacej štúdie naltrexonu s akamprosátom. Kombinácia oboch preparátov bola najefektívnejšia pri zábrane relapsu. Záverečnú časť prednášky venoval úlohe SSRI a tymoprofylaktík pri liečbe alkoholovej závislosti a alkoholovej depresie. V tejto časti spomenul aj možný efekt escitalopramu. Nie sú však zatiaľ v tomto smere k dispozícii žiadne poznatky.

Seminár bol perfektne organizovaný, všetci účastníci dostali materiály, v ktorých boli kľúčové diapozitívy a údaje z prezentácií. Slovenskí účastníci cestovali do Viedne autobusom za láskavej podpory firmy Lundbeck.

Doc. MUDr. V. Novotný, CSc.